

Amit nem mondhattam el II.

Mottó: „Ott, Venlo-n (holland-német határ) túl, olyan, mintha egy másik világba lépnél.”
(Szappanos István)

Karinthy Frigyes: Előszó (részlet), 1926

„Próbáltam súgni szájon és fülön,
Mindnyájatoknak, egyenként, külön.

A titkot, ami úgyis egyremegy
S amit nem tudhat más, csak egy meg egy...

...Mert félig már ki is bukott, tudom,
De mindig megrekedt a féluton...”

Néhai professzorom, Dr. Szakály Sándor jó néhányszor a „funkcionális analfabéta” kifejezéssel küldte haza vizsgázóinkat. „Kérem, jöjjön vissza, ha ezt megértette!”

A helyzet szakmai szempontokat vizsgálva sem mutat jobb képet.

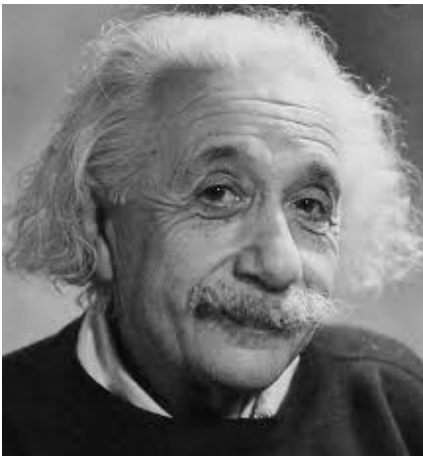
Jelenlegi – általánosan elfogadott - csapatbajnoksági formánk minimum súrolja a genetikai paradoxon határát.

Szerettem volna, kizárólag szakmai alapokon közelítő diásor vetítésével egybekötött előadás keretében elmondani mindazt, amit alább olvashatnak majd.

„Eleve szerencsétlennek tűnő” időszakban megkísérelt számtalan kudarcra ítélt telefont, eredménytelen visszahívási kérelmet és közvetítői kísérletet követően feladtam. Írni kezdtem. Jobb lett volna „vetíteni”.

„... **Amit nem mondhattam el...**” (részlet: Karinthy Frigyes: Előszó)

Bár első hallásra bizonyára sokan beleborzonganak, s biztosan sokan készek lesznek akár máglyára is vetni érte, mégis úgy vélem, **versenyzői közösségek kialakítására vonatkozó**

liberális megközelítésünk sportszakmai döntési területen nem igazán vezethet eredményre. Miért nem? Az alábbi néhány gondolattal elsősorban erre a kérdésre szeretnék választ adni.

Nagyon keveseknek adatott meg, hogy az élet egy-egy, sokszor meglehetősen szűk területén képesek legyenek maradandót alkotni, képesek legyenek előremozdítani bármit is. Ők saját szakterületük mérnökei. Szappanos mester szavaival élve: ők (lennének) a „konstruktív értelmiség”. Ezzel együtt az életben nagyrészt - saját területüktől eltekintve - maguk is funkcionális analfabéták. Mint ahogy mindnyájan azok vagyunk. Megtanultunk olvasni, de nem

feltétlen értjük a sorokat, főképp nem feltétlenül értjük azok mélyebb értelmét,

összefüggéseit. Talán nem is nekünk kellene mindent értenünk, hisz általános műveltségünk értelemszerűen sokkal sekélyesebb, mint az egy-egy területen elérhető. Egyáltalán nem meglepő, hogy soha senki nem várta el, még magától az emberiség egyik legnagyobb gondolkodójától, Einsteintől (képünkön) sem, hogy megjavítsa az autóját. (Senki nem érthet mindenhez.) **Talán csak számomra meglepő módon azonban azon sem lepődik meg senki, hogy egy-egy állatsportot – ilyen a postagalambászat is – megfelelően mély szakmai (jelen esetben genetikai) ismeretek nélkül „próbálunk” megreformálni.** Szinte minden versenyállat-tenyésztés tenyésztésszervezési rendszerének felépítését tudományterületük mélytudású szakemberei, specialistái, genetikusok, állatnemesítők végzik. Ez alól, - elsődlegesen talán éppen a konstruktív galambászártelmiség hiányából, önkéntes „száműzetéséből” következően, - a magyar postagalambsport kivételt képez. Mivel például a ló, vagy a kutyasporttal ellentétben a vezető galambászkultúrákkal nem azonos „pályán” versenyzünk, lemaradásunk közel sem olyan szembetűnő, mint az említett állatsportok területén. Ott a tenyésztésszervezési rendszer hiányosságainak korrigálását a piac már régen, rendkívül gyorsan, s rendkívül könyörtelen módon kikényszerítette volna. A különböző sportállattenyésztő szervezetek tenyésztésszervezési rendszereinek hazai postagalamb-versenyértékelési rendszerünktől legmarkánsabban eltérő közös pontja, hogy pluszvariánsok előtérbe helyezésére összpontosítva, egyedekben gondolkodik. ...és ez az óriási különbség minden további meghatároz.

Gondoljanak bele, kinek mi jutna eszébe például Kincsem nevééről? Néhányan talán asszociálnának az 1874-ben Kisbéren született többszörös díjnyertes „csodakancára”, a lósportban járatosak talán emlékeznének apjára, Cambuscan-ra, de vajon kinek ugrana be, hogy gróf Blaskovich Ernő tápiószentmártoni birtokán látta meg a napvilág? Emlékszünk-e gróf Blaskovich Ernő többi lovának akár csak a nevére is. Miért nem? Mert senkit nem érdekelt. Mint ahogy rendkívül nagy erőfeszítésünkbe kerülne megtudni, hogy a Kincsem által megnyert versenyeken melyik ló futott be másodikként, harmadikként... Hogy az adott évben, években mely lovak tudták végigfutni versenyeket, uram bocsá helyezték magukat, szintén nem emlékszik senki. Mivel genetikai előrehaladást

nem jelenthetett, a szakma számára értéktelen információ maradt. Amíg a lótenyésztő egyedekben gondolkodva, Kincsem-kvalitású – tehát a többször győztes - lovakból szeretne ivadékot, addig a magyar átlagalambász Nagy II. Bendegúz általános csapatbajnokhoz zárandokol galambért. Amíg a Kincsem utódát megvásárló Kincsem – additív tulajdonságainak tekintetében az állományból igazoltan kiemelkedő egyed - utódához jutott, addig jelenlegi értékelési rendszerünkben, jó esetben Nagy II. Bendegúz csapatbajnok csapatgalambjainak

utódaihoz juthatunk. ...és? ...és Nagy II. Bendegúztól vásárolt galambjainkat majdnem akkora eséllyel tenyészthetnénk tovább, mint Blaskovics gróf bármely más lovának utódait. A lósporthoz hasonlóan a belga és a holland versenyértékelési rendszer is elsősorban egyedekben gondolkodik. Ezért ismeri el például Dirk és Louis van Dyck-ot, vagy Hans Dekkers-t. Ezért óriási elismerés Hans Dekkers számára a „Mister Teletex” titulus. (Az utankénti első tíz egyéni helyezettet jelentetik meg a teletex-en.) A világ állattenyésztése a pluszvariánsok után lohol. Csak a konkurenciánál gyorsabb és a még gyorsabb lovak, kutyák, galambok – tehát egyedek - jelentenek valódi értéket. Kora legeredményesebb galambjainak közvetlen utódait hazánkba hozva ezt tette, maga Anker Alfonz is. A többi, genetikai értelemben véve finoman szólva is kétes. Pestiesen szólva: smafu. ...és nem azért, mert a genetikai értelemben átlagos egyedek párosításából ne hasadhatnának ki pluszvariáns egyedek. Hanem, mert egyrészt a kevésbé értékes a szülők genetikai teljesítményszintjük átlagait felülmúló utódaik annál kevésbé képesek megközelíteni a kiemelkedő háttérűek akár átlagosnak számító utódainak örökletes értékét, másrészt azért, mert az alapjaiban magasabb értékű állatok párba állítása esetében a teljes populációból kimagasló egyedek születésének sok-sok nagyságrenddel nagyobb az esélye, illetve csak így beszélhetünk valós esélyről. „Csak a sas nemz sast...” – tartja a mondás. Avagy az ősi angol állattenyésztő szlogen szerint: „Párosítsd a legjobbat a legjobbal és reméld a legjobbat!” Meg kell hát találnunk a lehető leggyorsabb állatainkat. Ennek pedig alapvető kritériuma, hogy a reális értékelési lehetőségek között mérethessük össze képességeiket. Erre a tagság jelentős részének – gigantomániánk mellőzésével - ma is biztosítottak a lehetőségei, a tagság kisebb, de nem elhanyagolható hányada számára ehhez szükségszerűnek tűnik a fentebb említett szervezeti felépítésünket érintő liberalizáció. Az elnök úr felvetése tehát sportpolitikai szempontokon túl szakmailag is a realitások talaján mozog.

A versenyértékelési rendszer, mint a tenyészállat kiválasztás egyik legfontosabb, ha nem a legfontosabb eszköze, a versenyállat-tenyésztés egyik legerősebben súlyponti kérdése. Gondoljanak bele! Beszerzési céljainkkal – jobb esetben - elsődlegesen bajnokainkat keressük. Bajnokaink pedig azok lesznek, akik az épp aktuális értékelési rendszerben a legeredményesebben szerepelnek. Egyáltalán nem mindegy tehát, hogy milyen a rendszer, hisz jelentős mértékben ez határozza meg, hogy a bajnokainktól kikerülő galambok a genetikai előrehaladás szolgálatába állíthatóak-e, s ha igen, milyen mértékben járulhatnak az ország galambállományának javításához.

Hogy honnét tudja a belga, vagy holland éltenyésztő, hogy állománya additív tulajdonságok tekintetében gyengült? Igazuk van. Sehonnan. Nem is érdekli. Döntő többségük, magát az additív kifejezést sem ismeri, de azt nagyon jól tudja, ha az élhelyezések fogynak, lépnie kell. ...és ezt éppen értékrendjük, értékelési rendszerük „kényszeríti ki”...

A megfelelő versenyértékelési rendszer - a lehető legteljesebb mértékben, - genetikai értékük sorrendjébe rendezi az állományokat.

...de mit ért a genetikus genetikai érték alatt? ...és megint csak a hazai galambásztársadalom által legmesszebbmenőkig magasztalt könyvből kényszerülök idézni egy sokak számára kevésbé ismert gondolatot:

„A jelenkor genetikusai meglehetősen egyöntetűen úgy vélik, egy-egy állat igazi tenyészértékét, örökítő értékét valójában az additív tulajdonságokban megmutatkozó szintje határozza meg.” (forrás: Anker Alfonz, A repülő keresztretjvény)

Szinte minden magyar postagalambász olvasta Anker Alfonz fantasztikus könyvét. Legfeljebb nem ugyanúgy. Természetesen képtelenség, mégis sokszor sajátos vízió gyötör: mintha sokakkal ellentétben én egy másik „A repülő keresztretjvény”-t olvastam volna.

Anker Alfonz az egyes termelési tulajdonságok öröklésmenetét, korát évtizedekkel megelőzve, a világon elsőként vázolta számunkra. Ugyan, néhány megállapítását korunkban valószínűleg másképp fogalmazná, megkockáztatom, átértékelné, **a rendszer létjogosultsága, útmutatása kétségkívül vitathatatlan, a maga nemében egyedülálló, óriási.** A világ postagalambász társadalma talán soha nem lehet elég hálás érte. Függetlenül attól, hogy értjük, vagy nem értjük, függetlenül attól, hogy a világon mennyien ismerik munkásságát, „konyhanyelven” - hogy a legegyszerűbb galambász is megérthesse - **elénk tárta a kvantitatív genetika postagalambászatra átültetett alapjait.** Olvassuk egy zseniális elme kolosszális alkotását, DE vajon megértjük-e, vagy magunk is beleragadtunk a funkcionális analfabétizmusba? Pedig a „Főnök”, - ahogy legközelebbi kollégái hívták, - szinte a szánkba rágva világította meg a téma súlyát. Betű szerint idézve a következőt írja „A repülő keresztretjvényben”: „**Az egész tenyésztői munkát ennek szellemében írom le könyvemben, mert az a meggyőződésem, hogy ez az irány mutatja legtisztábban az előre vivő utat.**” (forrás: A repülő keresztretjvény: az additív génhatások jelentőségéről)

Anker Alfonz nem számolhatott azzal, hogy olvasói zömének már maga a kvantitatív kifejezés is felér egy nyelvtörővel. Így aztán, hazai galambászaink zöme átlapozta az egyik – konyhanyelvre leegyszerűsítve is – legnehezebben emészthető részt, a kvantitatív genetika tárgyalását, s boldogan mélyült el a tenyésztési módszereket és a tenyésztőkről szóló leírásokat, valamint a képeket tartalmazó oldalakon. Ezekben a mélységekben soha nem mutatták be, ennél fogva soha nem láthatta a genetikát. Márpedig a témát illető megfelelően mély ismeretanyag nélkül a kérdés megfelelő megközelítésére sem maradt lehetősége.

A megbántás szándékának legapróbb szikrájától is mentesen kérem, ne kérjük hát, hogy ilyen szintű szakmai kérdésekben össznépi felkiáltással döntsünk!

Léteznek kidolgozott, alátámasztható versenyértékelési rendszerek. Megtalálhatók szervezetünkhöz közelálló, nemzetközi szinten is magasan jegyzett genetikusok. Léteznek sportállattenyésztő szervezetek... Bármelyik megoldás előbbre vivő lehet, mint a megfelelően mély ismeretek nélküli ötletelés.

Mielőtt belevágnék a sűrűjébe, szükségszerűnek látszik abbéli reményem kifejezésre juttatása, miszerint egyikünk sem vitatja, hogy

tenyésztésszervezési (versenyértékelési) szempontból elsődlegesen az átlagot meghaladó örökölhetőségi valószínűséggel rendelkező, teljesítményt közvetlenül befolyásoló tulajdonságok előtérbe helyezésének lehet létjogosultsága, s teljesen értelmetlen volna átlag alatti örökölhetőségi valószínűséggel rendelkező tulajdonságok meghatározó szerephez juttatása. Az additív és nem additív módon öröklődő tulajdonságok öröklésmenetének sajátosságait az 1. ábra mutatja.

Ezen a tulajdonságcsoportok öröklésmenetét Anker Alfonz kvantitatív öröklésmenet szerint öröklődő tulajdonságokként foglalta össze.

Additív és nem additív módon öröklő tulajdonságok öröklésmenetének sajátosságai	
Additív (összeadódó) módon öröklő tulajdonságok:	Nem additív módon öröklő tulajdonságok
<ul style="list-style-type: none">➢ Számptalan génpár által meghatározott tulajdonságcsoport➢ Középtértéktől való ugrásszerű eltérésre nem számíthatunk➢ Örökölhetőségi valószínűségük magasabb, tehát nagyobb bizonyossággal öröklődnek	<ul style="list-style-type: none">➢ Különböző, előre nehezen kalkulálható módon öröklő tulajdonságcsoportok➢ Örökölhetőségi valószínűségük alacsonyabb

Additív és nem additív módon öröklődő tulajdonságok
Anker Alfonz szerint

Additív módon öröklődő tulajdonságok

- ❖ Viszonylag kismértékben öröklődik
 - Máj glikogéntároló kapacitása
 - Izomszövetek glikogén felhalmozó-képessége stb.
- ❖ Fokozott mértékben öröklődik
 - Pupillanagyság
 - Vércsökkentet
 - Gyorsaság, vagy lassúság stb.
- ❖ Legkifejezettebben öröklődik
 - Intelligencia
 - Küzdeni tudás
 - Energikus „wringerség”
 - Fészekszeretet
 - Koraérés, vagy lassúérés
 - Különböző távokra való alkalmasság
 - Izomszövetek típusa
 - Hormonális tevékenység minősége
 - Vér hemoglobinn tartalma stb.

Nem additív módon öröklődő tulajdonságok

- Vitalitás
- Ellenálló erő
- Fizikum
- Szem és a szervezet vérellátása
- Kondíciótartó képesség
- Kondíciót regenerálni tudó képesség
- Formába jövés
- Formát tartani tudás
- Nevelésnél való leromlás, vagy le nem romlás stb.

Forrás: A repülő keresztrejtvény (Kadta: Postagalambsport Szövetség Délkerülete, 1972)

vércsökkentet, a gyorsaságra, vagy lassúságra való hajlamot stb., míg a legkifejezettebben öröklődők közé az intelligenciát, a küzdeni tudást, az energikus „wringerség”-et, a fészekszeretetet, a koraérés, vagy lassúérés hajlamát, a különböző távokra való alkalmasságot, az izomszövetek típusát, a hormonális tevékenység minőségét, a vér hemoglobinn tartalma stb. sorolta. A nem additív módon öröklődő tulajdonságok közé olyan tulajdonságokat sorolt, mint a vitalitás, az ellenálló erő, a fizikum, a szem és a szervezet vérellátása, a kondíciótartó képesség, a kondíciót regenerálni tudó képesség, a formába jövés és formát tartani tudás sajátossága, a nevelés során történő leromlás, vagy le nem romlás stb.

...és igen! Valóban céllal, okkal próbáltam minden módon kiemelni a különböző távokra való alkalmasságot, mint az egyik legkifejezettebb mértékben, additív módon öröklődő tulajdonságot. Mert ennek tudatában vagy Ankert tagadva totálisan szembe kell helyezkedünk téziseivel és a genetika, mint tudomány jelenlegi álláspontjával, vagy kényszerűen felül kell vizsgáljuk az általános bajnokság, még inkább az általános sampion listák genetikai értékre gyakorolt hatását, illetve jelenlegi értékrendünkben elfoglalt helyzetét!

A 3. ábra csapat- és sampion galambjaink, illetve élgalambjaink számára túlsúlyban szükséges tulajdonságokat mutatja. Ahhoz, hogy egy galamb sampionná válhasson gyakorlatilag a teljes szezonban szállnia kell. Ez kiemelkedő vitalitás, formatartó képesség és kifejezett ellenálló képesség nélkül elképzelhetetlen. Természetesen mindemellett intelligenciára és küzdeni tudásra, fészekszeretetre is szükségük van. Ezek nélkül hazánkban sem megy. Mégis, elég rápillantanunk a sampion listákra, s a pontszámokból láthatjuk, hogy sampionjaink helyezései közel sem kimondottan

Sampion és élgalambokkal szembeni legfontosabb követelmények

Sampion és csapatgalambbal szemben támasztott legfontosabb követelmények:	Élgalambbal szemben támasztott legfontosabb követelmények:
<ul style="list-style-type: none"> • Nagy vitalitás • Kifejezett formába jöve és formatartó képesség • Ellenálló erő 	<ul style="list-style-type: none"> • Kifejezett intelligencia • Küzdeni tudás • Fészekszeretet • Temperamentum • Különböző távokra való alkalmasság

élhelyezések. Gyors galambjaink alkalmanként „kihagynak”. Sokszor még így is több pontot „szednek össze”, mint a sampion listán előttük állók. Tehát összességében véve gyorsabbak és/vagy küzdenitudóbbak, tehát – elvonatkoztatva a többi állatsportot is jellemző tartási, takarmányozási stb. különbségektől - örökletes alapjukban megjelenő additív tulajdonságaik tekintetében többek, genetikai értelemben véve értékesebbek! **...és valójában ebben a gyorsaság és/vagy küzdenitudás többletben megnyilvánuló különbség, - legyen az bármily csekély mértékű, és értelmezzük akár csak valószínűség szintjén is - genetikai értelemben véve a lényege minden állatversenynek!**

Amennyiben elfogadjuk Anker Alfonz additív tulajdonságok öröklésmentéről alkotott téziseit, be kell látnunk, hogy a gyorsaságra, a küzdeni tudásra stb., tehát a magas örökletességi valószínűséggel bíró tulajdonságokra van értelme szelektálnunk, míg a sampion

A paradoxon

<p>Sampion és csapatgalambok:</p> <p>Megnövekedett nem additív módon öröklődő tulajdonságokkal szembeni igény</p> <p><u>Elore nehezen, vagy egyáltalán nem kalkulálható módon öröklődő tulajdonságcsoportok elotérbe helyezése</u></p>	<p>Élgalambok:</p> <p>Elsodlegesen additív módon öröklődő tulajdonságokkal szembeni igény</p> <p><u>Örökölhetőségük valószínűségük magasabb, tehát nagyobb bizonyossággal öröklődő tulajdonságcsoportok elotérbe helyezése</u></p>
---	---

galambokat elsődlegesen jellemző tulajdonságokra nincs. **Mind versenyértékelési rendszerünk, mind pedig jelenlegi általános értékrendünk alapjaiban szembemegy mind Anker Alfonz, mind korunk genetikájának, mint tudománynak az értékrendjével.** Látható módon, jelenlegi csapatbajnoksági formánk és sampion galamb centrikusságunk a genetikai érték jellemzésére kevésbé alkalmas. Ezért a hazai állomány genetikai előrehaladásának elősegítésére nem tekinthető kellően hatékony

eszköznek. **Lássuk be, genetikai paradoxonhoz ragaszkodunk!**

A fentebb leírtak elméleti ismereteinknek megfelelőek, s mint ilyenek, irányadóak.

Általános érvényre emelkedésüknek elsősorban saját korlátaink szabnak gátat.

„2000 elküldött galamb közül 1000 elve nem egészséges. A maradék 1000-ból 500 egészséges, de nem elég jó galamb. Az 500 egészséges és megfelelő minőségű galambból 300 nincs formában. Marad 200 galamb. A 20%-os listára 400 galamb fér. Magyarul olyan galamb is helyezi magát, amelyik vagy nem egészen egészséges, vagy nem elég jó, vagy nincs formában. Ezek adják ki a lista felét, és ezek a galambok döntik el a csapatbajnokságot, hisz sok esetben ezek közül kerülnek ki a csapatban negyedik-ötödiknek érkezők.” (Szappanos István)

„Ott, Venlo-n (holland-német határ) túl, olyan, mintha egy másik világba lépnél.” (Szappanos István)

Szappanos tanítványnak vallom magam. Nézeteim a mester nézetei alapvetően meghatározzák. Idézett gondolatát is betű szerint vallom magaménak. Ne gondolják, hogy a „nyugat” üres „imádatánál” kívánok leragadni! Írásom e részében elsősorban a belga-holland versenyértékelési rendszer genetikai értelemben vett szakmaiságát szándékozom bemutatni. Könnyen belátható, hogy fogadásos rendszerükben a pénzt hozó galambnak van értéke. ...és alapjaiban ez az, ami meghatároz mindent. Mivel fogadásos rendszerük elsődlegesen egyedekre épül (galambra fogadnak), egyedekben is gondolkodnak. Pénzét a közvetlen ében végző galamb képes többszörösen visszahozni. Ez annál inkább igaz, minél előrébb végez.

Ismét csak Anker Alfonz szavait idézve: „Ezt a pénzt is el kell veszíteni valakinek.”...de ki akar pénzt veszíteni? Úgy vélem senki. Mindenki nyerni szeretne. Rendszerük ebből fakadóan – már említett genetikai hozadékaival együtt – erősen élgalamb centrikus.

Hogy mindez valami „újkori” agyszüleményem lenne? Anker Alfonz 1971. június 30.-án zárta végszavával A repülő keresztrejtvényt. Könyvéből idézve:

„Ami a versenyeredményeket illeti, a belgák nem becsülik sokra a helyezést. Nekik nem sokat mond a díjkilométer, számukra minden az első díj. Egy galambot, amelyik egy versenyen 5 vagy 10 perccel megelőzte a mezőnyt, hetekig, olykor évekig ünnepelnek szóbeszéd során, vagy a sajtóban egy 150 km-es verseny esetén is. Minél inkább élen szerepel a galamb, az a fogadási rendszer szerint annál több pénzt nyer. Ezért természetes, hogy a gyors galambok értéke mindenek feletti Belgiumban. Az a galamb, amelyik 10 versenyen 10-szer helyezi magát, de a díjlista végén, az versenyenként nyer mondjuk 100 francot, összesen tehát 1000-et. Az a galamb viszont, amelyik csak egyszer volt első a tíz verseny során, egyébként sehol, az a kilenc alkalommal összesen elvesztett gazdájának 1800-2000 francot. Ez azonban az egyetlen első helyezését, vagy élhelyezését 5- vagy akár 100 ezret - nyerhet vele. Ezért érthető, hogy mindig nagytóval lesi mindenki, hol vannak a leggyorsabb galambok, és ha árverésre kerül a sor, az ilyenek érik a legmagasabb árat.” (Anker Alfonz, A repülő keresztrejtvény) Maholnap 2012-t írunk.

Versenyértékelési rendszerük ebből adódóan, csapatbajnoksági formánknál nagyságrendekkel erősebb szelekciót kíván. ...és még valamit: sokkal inkább az adott versenytávra tenyésztett, ellátottabb, versenyre kész galambokat. Ez tart mozgásban mindent. E miatt „kényszerülnek csúcsra járatni” a tartás- és takarmányozástechnológián túl a galambegészségügyet, a genetikát... ..mindent. Élben végezni! Csak ez számít. Hogy ki volt a 100., hogy kinek mikorra van öt galambja, az ugyanúgy nem érdekel senkit, mint hogy még milyen lovak voltak Kincsem idejében Blaskovich gróf ménésében. Hogy ez hazánkban utópia lenne? Soha nem jártam Nagypál Laci által szervezett pénzdíjas versenyeken, tehát csak kérdezni tudom: feltűnt-e valakinek, hogy mennyivel másabb volt a pénzdíjas versenyekre küldött állomány? Miért a különbség? Mert az oda – önként - küldők (valós pénzt is) szerettek volna nyerni. ...és nyerni csak a konkurenciánál gyorsabban érkező galambbal lehet. Annak pedig genetikai értéke mellett legalább olyan állapotúnak kell lennie, mint a konkurens galamboknak.

Érték? Rend?

Átgondolva az előbbieket, talán lesznek, akik elfogadják tőlem: ennyiben biztosan másabb a holland-belga postagalambsport. ...és ez nekik épp elég ahhoz, hogy a világ postagalamb piacának élén maradjanak, nekünk pedig túl sok ahhoz, hogy szemernyi esélyünk legyen felzárkózni mögéjük. ...és ők látható módon egyáltalán nem szégyenlik kiírni: 569

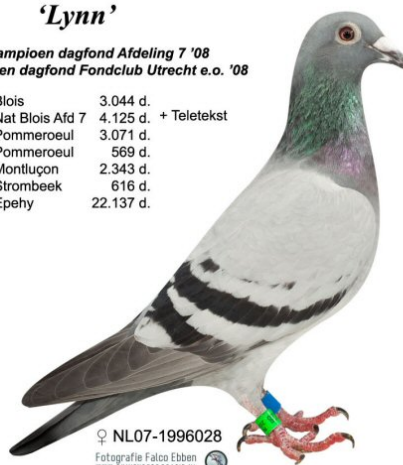
galambból 8., 616 galambból

16. Nálunk „nem is verseny”, ha nincs 4-5000 galamb. Bár, valljuk be, mi magyarok képesek vagyunk egyik percben ünnepelni 400-700 galambból tagszövetségi első galambjainkat, sőt

‘Lynn’

3e Duifkampioen dagfond Afdeling 7 '08
3e Duifkampioen dagfond Fondclub Utrecht e.o. '08

2e Blois	3.044 d.
8e Nat Blois Afd 7	4.125 d. + Teletekst
6e Pommeroeul	3.071 d.
8e Pommeroeul	569 d.
16e Montluçon	2.343 d.
16e Strombeek	616 d.
71e Epehy	22.137 d.

♀ NL07-1996028
Fotografie Falco Ebben
www.falco-ebben.nl

Hans Dekkers
Lambertusstraat 10
5256 TB Hedikhuizen
Tel. 0416-664200
www.hans-dekkers.nl

készek vagyunk automatikusan tagszövetségi bajnokot hirdetni 700-750 galambos mezőnyből, következő pillanatban legyintünk az 1500 galambból röpcsoporti szinten elsőnek érkezett madárra. Lehet, csak néhányunknak tűnik furcsának, hogy sok esetben 400-750 galambos hosszútávú utakon szerzett pontok határozzák meg a tagság nagy része által legértékesebbnek vélt tagszövetségi általános bajnokság kimenetelét? Egy olyan értékelési rendszerben, ahol AKÁR EGYETLEN DÍJ NÉLKÜL IS BAJNOK LEHET VALAKI, ez is elképzelhető.

A paradoxon hatás, avagy a „genetikai akklimatizáció”

Az elmondottakból következően a belga-holland értékelési rendszer magasabb additív génhatású egyedek, állományok felszínre kerülését eredményezi. Hozhatjuk akár legértékesebb galambjaikat is, ha értékrendünk más irányú szelekciót eredményez, generációról generációra képesek leszünk csökkenteni additív tulajdonságaikban megnyilvánuló genetikai értéktöbbletüket.

Mi magyarok abban a „szerencsés” helyzetben vagyunk, hogy egy kolosszális elme köztünk élve, saját nyelvünkön világította meg számunkra mindazt, amit fentebb tárgyalni próbáltam. Azonban az általa megfogalmazott tézisek megértése bizonyos alapismeretek nélkül nehézkes. Hazai galambász társaink jelentős része pedig látható módon nincs ezeknek az ismereteknek a birtokában. Mint ahogy nincs birtokában a belga és a holland galambászok döntő többsége sem. Míg azonban, - időbeli különbségből következően, Anker Alfonz tudományos téziseinek ismerete nélkül kialakult - évszázados versenyértékelési rendszerük és szemléletük eleve kiküszöböli a genetikai ismeretek hiányából adódó félresiklások lehetőségét, addig hazai versenyértékelési rendszerünk mellett komoly rálátás szükségeltetik mindehhez. Ezzel pedig a tagság döntő többsége nem rendelkezik.

A korlát, melyhez mérten a kínai nagyfal járdaszegélynek tűnhet

Sporttársaink jelentős része ebből nem sokat érzékel. Töretlen optimizmussal, készek akár ország-világ előtt is kinyilatkozni: „A kutyaütő kint is kutyaütő. A magyar élgalambász kint is élgalambász lenne.” Véleményem szerint is vannak, kik a „kinti” konkurenciában is életképesek lehetnek. . . . abban az esetben, ha képesek magukévá tenni a „kinti” értékrendet. Ha képesek szemléletüket és galambászatukat élgalamb centrikussá alakítani. Mert e nélkül, lehetnek bármennyire is „jó kezű” galambászok, pestiesen szólva a „fasorban sem lesznek”. Tehát **nem elsődlegesen maga a galambász, hanem általános értékrendünk, szemléletünk, s versenyértékelési rendszerünk emeli globális előrelépésünk legmarkánsabb akadályait.** Hazánk galambászatának minőségi fejlődése gyökeres szemléletváltozás nélkül elképzelhetetlen. A galambásztársadalmunkat sújtó taglétszám csökkenés és a gazdasági válság szemléletváltozás nélkül is szükségszerűen ki kell, hogy kényszerítse a szakmai szempontokból régóta szükséges vizionált reformokat. Amennyiben erre nem leszünk képesek megfelelő választ adni, nemhogy a nemzetközi felzárkózás, de a hazai galambászatnak akár pusztá léte is rohamléptekkel kerülhet egyre távolabb tőlünk. A kérdést ma még talán módunkban áll úgy fogalmazni, hogy akarunk-e holnapután is galambászni. Holnap talán az élet teszi fel úgy a kérdést, hogy módunk lesz-e holnapután galambászni. . . .

MINDADDIG, MÍG VERSENYÉRTÉKELÉSI RENDSZERÜNKET GYÖKERESEN ÁT NEM ALAKÍTJUK, TÖBB LÉPÉSNYI ELŐNYT ÉLVEZHETNEK, AKIK A KÉT RENDSZER KÖZTI KÜLÖNBSÉG LÉNYEGÉT FELISMERIK.

Szerettem volna írásom végén gondolataiba merülve, ülve hagyni az olvasót. Számtalan hamvába holt próbálkozásomat félre dobva, a mester „Az eperkrémes torta receptje” című írásából idézve zárom soraimat. Köszönöm, hogy velem tartottak!

„...A parasztasszony a kastélyban c. példabeszédet szeretném közreadni, amit nem én találtam ki. Lénard Sándortól kölcsönöztem. A postagalambsport útvessztőire ad választ. Tanulhat belőle ki-ki, ha akar. Szabadjára lehet engedni a fantáziát. Ha ismételném önmagam, kérem, ne nehezteljenek érte, hiszen a magyar embernek mindent többször kell elmondani. Nem is az utolsó 52 év miatt... Hogy is szól a Kossuth nóta? Kossuth Lajos azt üzenete elfogyott a regimentje. „...Ha MÉG EGYSZER azt üzeni...” Már akkor sem volt elég egyszer elmondani valamit. Lássuk tehát a lényegét. Fogadják szeretettel! A parasztasszony a kastélyban A szegény paraszt feleségét mindig felhivatták a kastélyba, ha nagy vendégség érkezett. Segített akkor ott a szakácsnak, aki maga is igen nagy úr volt. A

parasztasszony fát aprított, krumplit hámozott, baromfit tisztított, tortakrémet kevert, aztán odahaza mindenről egy ízig beszámolt hites urának. – Micsoda dínom-dánom volt megint, micsoda lakoma. Befejezésül eperkrémes torta! Bizony a gróf urak mind a tíz ujjukat megnyalták utána! A paraszt hallgatja, csak hallgatja megannyiszor ezt a történetet, egy szép napon aztán vége szakad a türelmének, az asztalra csap és így kiállt: - Nos, hát egyszer már én is kérek eperkrémes tortát! – De édes uram, - így a parasztasszony – nincs hozzá eprünk. – Van aszalt körténk épp elég! Csináld körtével! – Jó, de vajunk sincs a krémhez! – Akkor csináld zsírral! – Honnan vegyem a szép fehér lisztet? Csak az a fél zsák rozslisztünk maradt! ... – Megteszi. Csináld hát rozsliszttel! – No és a tojás? Tizenkét tojás! - A mindenségit, hát veletek, asszonynéppel sehogy sem boldogul az ember? Mondtam asszony, torta kell, eriggy a konyhába, de egy-kettő!

A parasztasszony nekiáll, szítál, kever, süt, vár... aztán egy szó nélkül visszatér a tortával. Az urának nincs kedve szónoklatokhoz. Csak levág egy szeletet, beleharap, majszolgatja, majd leszögezi: - Látod! – és lassan hozzáteszi még: – Csak azt nem tudom, mit kell ettől a gróf uraknak az ujjukat nyalogatni! – eddig a példabeszéd...” (Szappanos István)

Kaposvár, 2011. október

Vétek János